

NAUČNÁ STEZKA CVILÍN

Zřícenina hradu Cvilín

2. zastávka

Hrad Cvilín

Hrad Cvilín, zvaný také Lobenštejn nebo Šelenburk, byl zbudován českým králem nejspíše v průběhu 2. čtvrtiny 13. století na místě staršího pravěkého hradiště z období slezské fáze tzv. lužických popelnicových polí (1000-750 př. n. l.). Vynikající poloha byla zřejmě využita ještě i Slovy v 10. - 11. století. Situování hradu dovovalo jak kontrolu důležité stezky probíhající údolím podél řeky Opavy do Krnova a dále do Slezska, tak i širokého okolí.

Pravidelnou téměř čtvercovou dispozici s mohutnou obvodovou hradbou, místy až 4 m silnou, obklopuje parkán - vnitřně členěný na tři zóny a následný hluboký příkop, umocněný místy ještě dobře zřetelným valem. V jižním koutě nádvoří hradu stojí 8,5 m vysoké torzo mohutné válcové věže o průměru 14 m - největší v české části Slezska. V její bezprostřední blízkosti se nachází ve skále vylámaná studna, kterou odhalil archeologický výzkum, prováděný ve 30. letech. Na protější straně nádvoří, u severozápadní hradby, stál pravděpodobně nejstarší hradní palác, ze kterého se zachovala jen suterénní část.

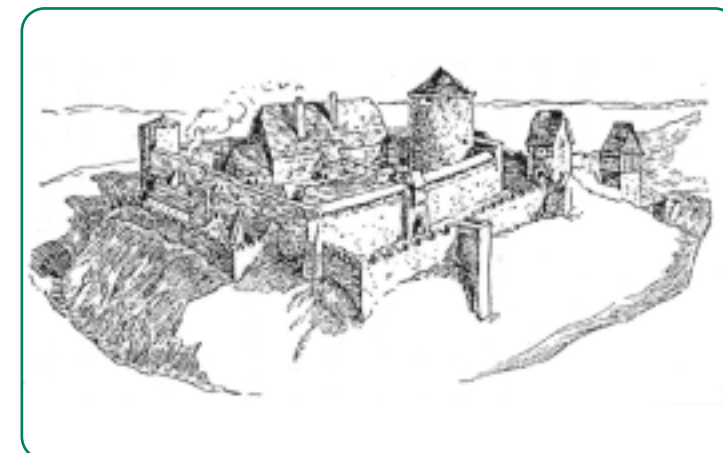
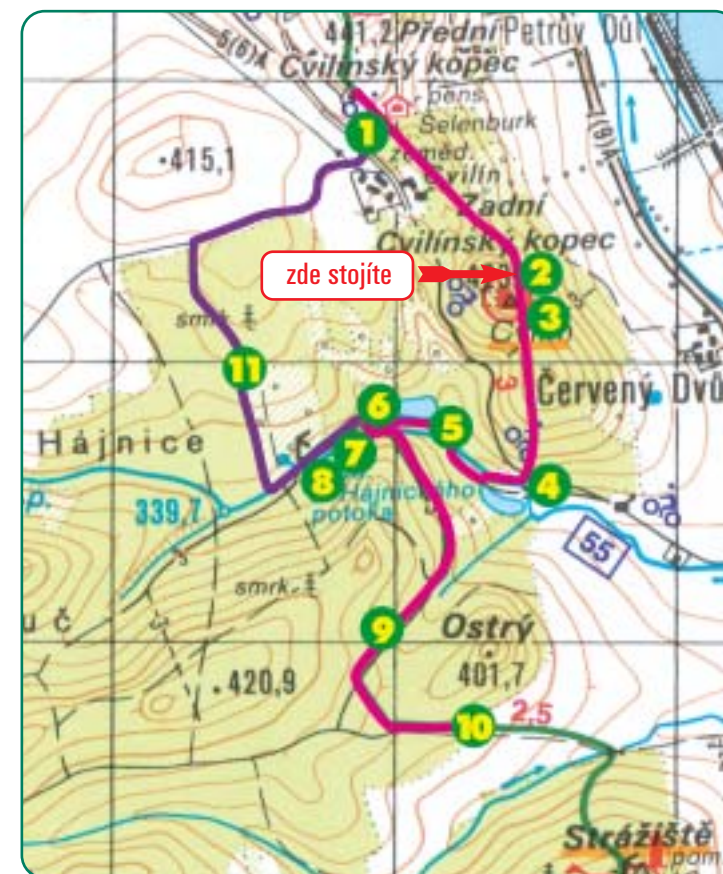
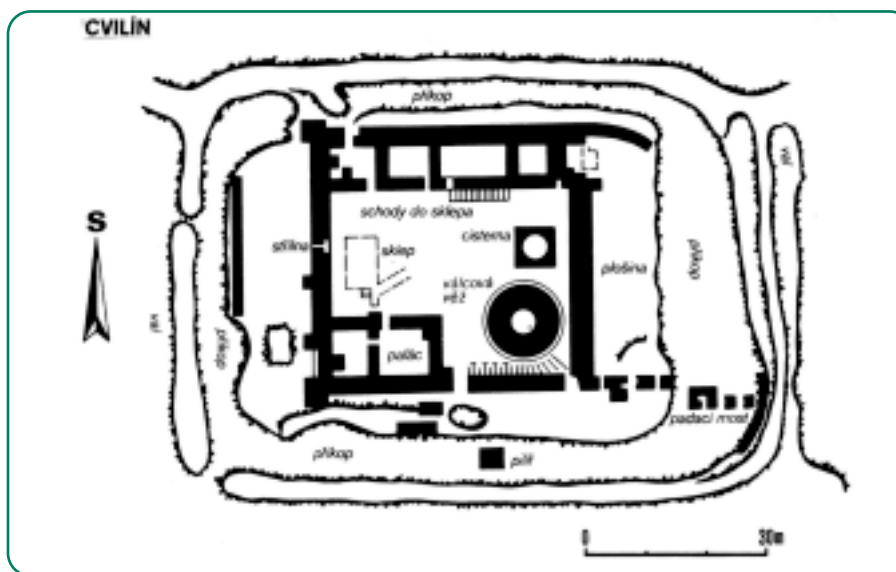
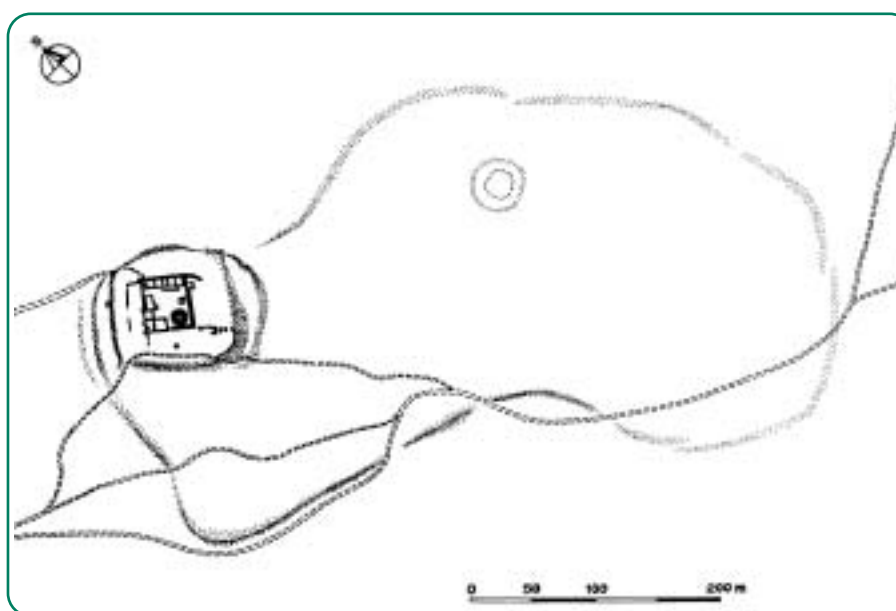
Západní úsek nádvoří vyplňoval tříprostorový mladší pozdně gotický nebo renesanční objekt na půdorysu L. Nejdelší obytné stavení na hradě představoval pozdně gotický hlavní palác u severovýchodní hradby se čtyřprostorovým přízemím. Přístup do hradního jádra byl veden mostem přes příkop směrem k jižnímu nároží, kde byla zbudována branská budova. V nejširší části příkopu, východně od mostu, se měla nalézat cisterna na vodu.

Ve vzdálenosti cca 250 m jihovýchodně od hradu, na hraně prudce klesajícího svahu, je umístěno předsunuté opevnění, vzniklé nejspíše v souvislosti s událostmi 30leté války v 17. století.

První písemná zpráva vztahující se ke hradu pochází patrně z roku 1253, kdy je zmiňován Jindřich z Lobenštejna. V držení hradu se uvázal mocný rod Benešoviců, avšak již v roce 1283 je v rukou opavského vévody Mikuláše I. a později i jeho syna Mikuláše II. V majetku opavských Přemyslovců se přes různé zástavy a prodeje udržel až do srpna roku 1474, kdy byl dobyt vojsky uherského krále Matyáše Korvína. Hrad však i nadále zůstal sídlem zeměpána a správy Krnovska. Mezi léty 1493 - 1521 byl opraven a přestavěn Jiřím ze Šelenberka a Kostí (odtud novější název Šelenburk). Znovu byl přestavěn v roce 1530 Jiřím Hohenzollernem z Ansbachu, markrabím braniborským a pánem krnovským, který jej odkoupil roku 1523. Definitivně byl opuštěn po třicetileté válce a nezadržitelně chátral.

Další osudy hradu:

- Hradní zdivo posloužilo ve 20. letech 19. století pro stavbu císařské silnice Krnov - Opava.
- Původně holý kopec byl kolem roku 1900 uměle zalesněn.
- V letech 1932 - 1945 průzkum a záchranné stavební práce, které prováděl na zřícenině krnovský stavitel a archeologický nadšenec a badatel Gustav Adolf Horny. Fragmenty z nálezů cenných předmětů (části zdobených kachlí, nádob, sekerky, klíny, také koule vrhané na hrad, mince a další), umožňujících poznat život na středověkém hradě, jsou dodnes ke shlédnutí v městském muzeu v Krnově.
- Z aktivit po roce 1989 lze zmínit záměr přestavby zříceniny na Casino.
- V letech 1998 - 2000 Lesy ČR zcela zarostlou a zpustlou zříceninu citlivě vyčistily od náletových dřevin a divoké agresivní buřeni.
- V současné době je vlastní stavba ve vlastnictví ČR a správa přísluší právnímu nástupci okresního úřadu. Pozemky s porosty v okolí jsou majetkem státu s právem hospodařit s. p. Lesy ČR.
- Pohyb na vlastní nebezpečí, zákaz vstupu na pozůstatky hradeb.

LESY ČESKÉ REPUBLIKY – VSTUPTÉ BEZ KLEPÁNÍ

